

Pris. Nu kan det for Resten gøres gældende, at der vel i den Henseende — nogle vil vel sige desværre — bliver en Stagnation, ikke alene i vort Land, men i alle Lande. Men i øvrigt kan man sige, at Lønningerne — og det betragter jeg som noget godt — har en Tendens til Stigning, hvad der naturligvis ogsaa vil gøre sig gældende med Hensyn til Jordværdien. Vi maa regne med, at vi kommer ind i en Periode, hvor denne Stigning fortsættes, og det maa tages med i Betragtning her, da det vil bidrage til, at Jorderne ikke gaar op i urimelige Priser. Det kan endelig udmærket godt tænkes, at man har haft en bestemt Kultur og saa gaar over til en anden, f. Eks. Frøavl, som afkaster større Værdi. Selvfølgelig vil Jorden da Tid efter anden stige i Værdi, men er det da rigtigt, at Staten konfiskerer det, der ligger over Prisen under normale Forhold? Jeg tror, at det i høj Grad vil bidrage til at svække Initiativet; mange, alt for mange vil ræsonnere saaledes: Vi skal ikke anstrenge os, hvis det viser sig, at Staten konfiskerer den Merværdi, som skyldes vor Flid og det, at vi er gaaet over til en anden Kultur.

Disse Betragtninger har bevirket, at vi ikke har kunnet tiltræde Bestemmelsen om de periodiske Omvurderinger. Men endvidere vil jeg stærkt fremhæve, at det vil blive en temmelig umulig Opgave for Vurderingsraadene at foretage Vurderingen af Jorden. Vi har set, hvor utilfredsstillende de Vurderinger, der hidtil har fundet Sted, gennemgaaende er, og har set Kritik af dem overalt; særlig har jeg i et Husmandsblad set en skarp Kritik netop i den Retning, man kender: at Jordvurderingerne var meget vilkaarlige. Naar en Bruger faar Jord at dyrke, som for Tiden er i Statens Eje, vil han i allerhøjeste Grad være afhængig af Vurderingsraadet, og jeg forudsér, at der vil komme stadige Gnidninger mellem Vurderingsraadene og Ejerne. Vurderingerne vil nemlig altid bero paa et Skøn; saa stor Nøjagtighed kan man aldrig komme til at præstere paa det Omraade, at man kan sige, at en Tønde Land er f. Eks. nøjagtig 700 Kr. værd og ikke 750 eller 800 Kr.; det er ganske umuligt, da det drejer sig om et Skøn. Det samme gælder naturligvis Ejendomsskylden, men her gør det ikke saa meget, fordi der kun er Tale om en Skat, om en Brøkdel af Ejendommens Værdi; at man faar sin Ejendom sat nogle Hundrede Kroner højere i Værdi, end den er værd, betyder ikke saa forfærdelig meget, naar der kun er Tale

om Skat, men naar Brugeren skal betale fuld Rente af den Værdi, Jorden til enhver Tid ansættes til, kommer dette Moment til at spille en betydelig Rolle for Brugeren.

Venstre foreslaar derimod, at Jorden overdrages paa den Maade, at Købesummen ikke udbetales, men bliver staaende som en 1ste Prioritet. Jeg synes, at det er et udmærket Princip, og at det vilde være udmærket, om man kunde gaa videre og anvende det ogsaa paa den Jord, der bliver købt til Oprettelse af Husmandsbrug efter Statshusmandsloven, og at det er tiltalende, at Staten paa den Maade efterhaanden faar en ikke saa lille Prioritet i en Del af den danske Jord. Herefter vil Ejerne ogsaa blive stillet i alle Henseender som Landbrugere i Almindelighed. Naturligvis kan man sige, at der under de Højkonjunkturer, vi har i Øjeblikket, kan være særlig store Betæneligheder, men det gælder ikke alene dem, som kan komme i Betragtning med Hensyn til at faa Del i den offentlige Jord. I det hele er der naturligvis Risiko og Vanskelighed ved at etablere sig som Landmand, men det hænger ikke absolut sammen med de høje Jordpriser; det skyldes snarere de enorme Priser paa Byggematerialier. Men det er jo ogsaa abnorme Tider, vi lever i, og forhaabentlig kommer vi inden alt for længe ind i normale Forhold igen.

Venstre vil stærkt betone, at de Brug, der udstykses af Jord, som for Tiden er i offentligt Eje, bliver noget større end dem, man kender efter Statshusmandsloven. Det glæder mig i høj Grad, at man indenfor Udvalget, saa vidt jeg kan skønne, fra alle Sider har næret den samme Opfattelse: at det var om at gøre, at disse Brug blev saa store, at der var fuldt op at gøre for en Familie. Det er ikke store Arealer, der her er Tale om, men alligevel er der ingen Tvivl om, at en saadan Lov kan faa Betydning, idet der maaske kan oprettes 2 à 3000 Brug. Man regner, at der for Tiden er ca. 50,000 Tønder Land i offentligt Eje, saa det drejer sig alligevel ikke om et ubetydeligt Lovforslag.

Jeg vil anbefale det Ændringsforslag, vi har stillet under Nr. 3, til Vedtagelse.

Svensden: Jeg beklager at være i Uoverensstemmelse med det ærede Medlem (Brorsen), som nu talte paa mit Partis Vegne, idet jeg ikke fuldt ud kan billige de Betragtninger, han gjorde gældende overfor det foreliggende Lovforslag. Vi har jo haft Sagen til Forhandling i Landbo-